

PROGRAMMA 2026-2027

Seniorenuniversiteit
Hasselt

UHASSELT

Datum	Titel lezing
28.09.2026	De eeuw van Afrika.
05.10.2026	Diplomatie in woelige tijden.
12.10.2026	Sta stevig in je schoenen: hoe voorkom je een val én blijf je langer gezond?
19.10.2026	Quantum computing: hype of game changer?
26.10.2026	Misverstanden over Duitsland.
02.11.2026	Allerzielen
09.11.2026	De onuitputtelijke schatkamer van de cantates van Johann Sebastian Bach (1685-1750).
16.11.2026	En wat zegt dr. Google? Omgaan met gezondheidsinformatie en media.
23.11.2026	Bulgarije: zwart schaap of paard van Troje.
30.11.2026	Moeten we CO ₂ opnieuw opslaan in de aarde?
07.12.2026	Wie sneed er echt? Ontdek historische vrouwen aan de operatietafel.
14.12.2026	Geen lezing
21.12.2026	Kerstvakantie
28.12.2026	Kerstvakantie
04.01.2027	Een woelige wereld door de economische bril bekeken: reden tot paniek voor Europa?
11.01.2027	Een grondwet voor ons allemaal.
18.01.2027	Brussel, nog altijd onze Vlaamse hoofdstad?
25.01.2027	Tuberculose in de 21ste eeuw: een Oude Vijand in Een Nieuwe Tijd.
01.02.2027	Anders denken, anders ondernemen: waarom worden neuro-divergente mensen zo vaak ondernemers?
08.02.2027	Krokusvakantie
15.02.2027	Geen lezing
22.02.2027	Justitie onder spanning, mensenrechten onder druk.
01.03.2027	Wildlife in Vlaanderen, fascinerend maar soms een beetje vervelend.
08.03.2027	Rimpeling in het hoofd van ouderen.
15.03.2027	De Bijbel, een (g)oude(n) gids? Bijbelse antwoorden op menselijke vragen.
22.03.2027	Componeren, hoe begin je eraan?
29.03.2027	Paasvakantie
05.04.2027	Paasvakantie
12.04.2027	Hoe China stap voor stap de wereld verandert.
19.04.2027	Minimaal invasieve hartchirurgie door de jaren heen.
26.04.2027	Rome en de lage landen.
03.05.2027	Wat moet je weten om het Midden-Oosten te begrijpen?

Gastpreker

Stijn Vercruyse (VRT NWS)

Prof. dr. Johan Verbeke (VUB, UGent)

Prof. dr. Ellen Vlaeyen (UHasselt)

Ir. Eric Michiels (VUB-IBM)

Jeroen Reygaert (VRT NWS)

Em. Prof. dr. Ignace Bossuyt (KU Leuven)

Dr. Marleen Finoulst (Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine)

Em. Prof. dr. Raymond Detrez (UGent)

Prof. dr. Kris Piessens (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen)

Prof. dr. Ann Van de Velde (UZA)

Prof. dr. Willem Sas (UHasselt)

Prof. dr. Patricia Popelier (UAntwerpen)

Luckas Vander Taelen

Em. Prof. dr. Lut Lynen (ITG Antwerpen)

Prof. dr. Eline Jammaers (UHasselt)

Prof. dr. Koen Lemmens (KU Leuven)

Frederik Thoelen (Natuurhulpcentrum Oudsbergen)

Prof. dr. Mathieu Vandenbulcke (UZ Leuven, KU Leuven)

Prof. dr. Bénédicte Lemmelijn (KU Leuven)

Prof. Wouter Lenaerts (KCB)

Dr. Jeanne Boden (ChinaConduct)

Prof. dr. Abdullah Kaya (Jessa Ziekenhuis en UHasselt)

Dr. Robert Nouwen (Provincie Limburg)

Prof. dr. Koert Debeuf (VUB)

VOORWOORD

Polarisatie

Wie vandaag de krant openslaat of het journaal bekijkt, kan er moeilijk omheen: de wereld lijkt steeds sterker verdeeld. Tegenstellingen worden scherper, meningen harder, en het gesprek tussen mensen met verschillende overtuigingen lijkt soms moeilijker dan ooit. Polarisatie is een woord dat we steeds vaker horen. Niet alleen in de politiek, maar ook in het maatschappelijke debat en zelfs in het dagelijkse leven.

Ook de geopolitieke situatie draagt daartoe bij. Conflicten en spanningen tussen landen en machtsblokken zorgen voor onzekerheid en versterken het gevoel dat de wereld op verschillende plaatsen uit elkaar wordt getrokken. In zo'n klimaat dreigt het gevaar dat mensen zich terugplooiën in hun eigen kring, bij wie hetzelfde denkt of hetzelfde gelooft.

Juist daarom is het zo bijzonder wat hier week na week gebeurt. In onze zalen komen honderden mensen samen, mensen met uiteenlopende achtergronden, verschillende opleidingen, diverse overtuigingen en levensbeschouwingen. Mensen die elk hun eigen ervaringen en inzichten meebrengen. En toch delen zij iets wezenlijks: nieuwsgierigheid naar de wereld en de bereidheid om te luisteren, te leren en zich te laten verrassen.

Elke lezing opnieuw zien we hoe die nieuwsgierigheid mensen samenbrengt. Voor even verdwijnen verschillen naar de achtergrond en ontstaat er iets dat vandaag misschien wel zeldzamer is geworden: aandachtig luisteren, nadenken, vragen stellen en verwonderd zijn over nieuwe inzichten. Het is precies die open geest die kennis levend houdt en die het gesprek tussen mensen mogelijk maakt.

Ook dit jaar hebben we opnieuw een gevarieerd programma van 24 lezingen samengesteld over wetenschap, geschiedenis, cultuur, samenleving en andere actuele thema's. We hopen dat ze u niet alleen zullen informeren, maar ook inspireren en uitdagen om verder te blijven kijken dan de eigen horizon.

Want misschien is dat wel de mooiste kracht van onze lezingenreeks: dat ze een plaats blijft waar nieuwsgierigheid sterker is dan verdeeldheid, waar kennis mensen samenbrengt, en waar het gesprek open blijft.

Namens het bestuur wens ik u een boeiend en inspirerend academiejaar toe.

Jos Thys
Voorzitter Seniorenuniversiteit

Maandag 28 september 2026 - 14.00u

De eeuw van Afrika.

STIJN VERCRUYSSSE - VRT NWS

In zijn lezing daagt VRT NWS-journalist en Afrikakenner Stijn Vercruyssen de gangbare opvattingen over Afrika uit. Voor velen is het een continent van oorlogen en etnische conflicten, armoede en honger, corruptie en slecht bestuur, een oncontroleerbare bevolkingsexplosie... Kortom: diepe ellende. En die ellende jaagt miljoenen migranten naar Europa.

Maar wat gaat er in Afrika allemaal fout waarvoor mensen op de loop gaan en ondanks de grote gevaren Europa willen bereiken? We kennen Afrika van burgeroorlogen, hongersnoden, een plek waar veel kinderen geboren worden, waar extreme armoede heerst. Klopt dit beeld of gaat het beter dan we denken?

Stijn Vercruyssen kleedt de vooroordelen over Afrika voor u uit en schetst een vollediger en correcter beeld. Hij werpt ook een blik in de toekomst en die toekomst is volgens hem van Afrika. Met zijn visie te vinden in zijn boek 'De Eeuw van Afrika' verrast de auteur u en geeft u in deze lezing nieuwe inzichten over een continent dat popelt om de nieuwe kansen te grijpen en de gigantische uitdagingen aan te gaan.

Stijn Vercruyssen is geboren in Kortrijk en behaalde een Master in de Journalistiek aan de Fontys Hogescholen. Hij is sinds 2000 journalist voor VRT NWS, met bijdragen aan programma's zoals Het Journaal en Terzake. Voordien was hij reporter voor het programma Voor de dag op Radio 1. Hij volgt al jarenlang Afrika en bracht van daaruit verslag over de belangrijkste ontwikkelingen van de afgelopen 15 jaar. Daarnaast volgt hij ook het nieuws over klimaatverandering en vluchtelingenproblematiek, onlosmakelijk verbonden met Afrika.

Maandag 5 oktober 2026 - 14.00u

Diplomatie in woelige tijden.

PROF. DR. JOHAN VERBEKE - VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL - UNIVERSITEIT GENT

Diplomatie staat de laatste jaren in het middelpunt van de belangstelling. Er gaat geen dag voorbij of we worden geconfronteerd met internationaal nieuws. En zelden gaat het om goed nieuws. Dat is het punt waarop de diplomatie in gang schiet. Die behoefte aan diplomatie is pijnlijk zichtbaar in de oorlog tussen Rusland en Oekraïne omdat dit conflict onze Europese veiligheid niet minder bedreigt dan die van Oekraïne zelf. En er zijn tal van andere brandhaarden: Iran en Soedan, om die maar te noemen. Die conflicten, spanningen en rivaliteiten vragen om een heelmeeester, en dat zijn de diplomaten. In zijn lezing wil ambassadeur Johan Verbeke ons een beter zicht geven op wat diplomatie eigenlijk is en hoe diplomaten in hun praktijk feitelijk te werk gaan. Over diplomatie en diplomaten bestaan vele misverstanden, dikwijls toegedekt onder banale clichés; de ambassadeur die van de ene naar de andere receptie huppelt, is er zo een. Johan Verbeke zal ons in zijn toelichting met onze twee voeten terug op aarde zetten en ons vertellen hoe het er achter de coulissen van de internationale politiek werkelijk aan toe gaat. Hij heeft daarover onlangs een boek geschreven dat bij Acco gepubliceerd werd onder de titel: 'Logboek van een topdiplomaat'. Dat boek zal zowat dienst doen als leidraad bij deze lezing.

Prof. dr. Johan Verbeke studeerde Rechten en Wijsbegeerte aan de UGent. Op jonge leeftijd trok hij naar de Verenigde Staten om er verder te studeren aan de University of Yale. En daarna begon het nomadenleven: van Beiroet over Bujumbura tot Santiago de Chile. Later werd hij kabinetschef van de Minister van Buitenlandse Zaken om vervolgens in New York bij de Verenigde Naties aan de slag te gaan, onder meer in de Veiligheidsraad. Daarna werd hij ambassadeur van België in het Verenigd Koninkrijk (tijdens de Brexit Periode). Hij kreeg er de prijs 'Prijz van de Ambassadeur van het jaar 2011'. In zijn laatste zending, van 2014 tot zijn pensionering, was hij ambassadeur van België in de Verenigde Staten.

Maandag 12 oktober 2026 - 14.00u

Sta stevig in je schoenen: hoe voorkom je een val én blijf je langer gezond?

PROF. DR. ELLEN VLAEYEN - UNIVERSITEIT HASSELT

Tijdens de lezing blijven we stilstaan bij de oorzaken en gevolgen van een val, en kijken we hoe je een val kan voorkomen.

Valpartijen komen bijzonder vaak voor. Jaarlijks maakt ongeveer één op de drie thuiswonende ouderen een valpartij mee, en een deel van hen valt zelfs herhaaldelijk. In woonzorgcentra liggen de cijfers nog hoger: daar valt 50 tot 70% van de bewoners minstens één keer per jaar. Bij ouderen met dementie stijgt het aantalvallers tot ongeveer 66%.

Een val ontstaat zelden door één enkele aanleiding. Meestal is het een combinatie van factoren, zowel persoons- als omgevingsgebonden. Toch onderschatten veel ouderen hun risico om te vallen. Ze denken vaak dat vallen iets is dat hen niet zal overkomen, of dat hun leeftijd betekent dat er toch niets meer aan te doen valt. Tijdens de lezing blijven we stilstaan bij de oorzaken en gevolgen van een val, en bespreken we welke maatregelen helpen om valpartijen te voorkomen.

Prof. dr. Ellen Vlaeyen behaalde een Master in de Verpleegkunde en een Doctoraat in de Biomedische Wetenschappen aan de KU Leuven. Momenteel is ze docent aan de Faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen van de UHasselt. Daarnaast is ze ook verbonden aan het Academisch Centrum voor Verpleeg- en Vroedkunde van de KU Leuven. Haar onderzoek focust op twee pijlers: enerzijds geriatrische zorgaspecten zoals valpreventie, en anderzijds leiderschapsontwikkeling in de zorg. Ellen Vlaeyen is partner van het Expertisecentrum Val- en Fractuurpreventie Vlaanderen (EVV) en samen met de collega's onderzoekt ze hoe effectieve valpreventiemaatregelen best kunnen geïmplementeerd worden bij thuiswonende ouderen, maar ook bij ouderen die in woonzorgcentra wonen.

Maandag 19 oktober 2026 - 14.00u

Quantum computing: hype of game changer?

IR. ERIC MICHIELS - VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL - IBM

Quantum Computing luidt een nieuw tijdperk in voor digitale innovatie. Het is geen vervanging van klassieke computers, maar een revolutionaire aanvulling die ons toelaat om problemen aan te pakken die vandaag simpelweg onhaalbaar zijn. Denk aan extreem complexe optimalisatievraagstukken, geavanceerde simulaties en het modelleren van chemische reacties.

Maar wat houdt Quantum Computing nu écht in? Hoe werkt een Quantum Computer? Waarom is hij in specifieke gevallen exponentieel krachtiger dan klassieke systemen? Welke algoritmen maken dat verschil mogelijk, en hoe ontwikkel je concrete toepassingen? Waar staan deze Quantum Computers vandaag? Wie zijn de profielen die er mee aan de slag gaan? Welke use cases zien we nu al, en welke komen er onvermijdelijk aan? Hoe snel evolueert deze technologie, en wat betekent dit voor de economische en technologische toekomst van Vlaanderen en België?

In deze lezing zal Eric Michiels proberen op al deze vragen een helder antwoord te formuleren.

Ir. Eric Michiels is Executive Architect bij IBM en tevens Quantum Ambassador, hij is tevens Fellow aan de VUB. Als Quantum Ambassador verzorgt hij regelmatig presentaties, workshops en demonstraties rond Quantum Computing in ondernemingen en in de academische wereld. Zijn ambitie is immers om complexe concepten en technologieën op een heldere en toegankelijke manier toe te lichten. Hij studeerde Ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven.

Maandag 26 oktober 2026 - 14.00u

Misverstanden over Duitsland.

JEROEN REYGAERT - VRT NWS

Ons beeld van Duitsland is gedateerd. Het is zoals het Duits van Jean-Marie Pfaff: het lijkt erop, maar het is er niet helemaal. Hoe is het werkelijk gesteld met de staat van de Duitse economie? Waarom moet je er vaak cash betalen? Hoe één is Duitsland ruim 35 jaar na de val van de muur en het einde van Oost-Duitsland? En wat kunnen we de komende jaren politiek verwachten? Aan de hand van vijf misverstanden over Duitsland, legt Jeroen Reygaert het uit, een frisse blik op het oosten.

Jeroen Reygaert is geboren in Ronse in 1983 en is journalist voor VRT NWS. Hij behaalde een Master in de Geschiedenis aan de UGent. Hij begon zijn loopbaan in het onderwijs in Ronse en Gent en werkt sinds 2012 voor VRT NWS. Hij volgt al 13 jaar Duitsland en Nederland op de voet voor de radio en is ook presentator van De Ochtend op Radio 1. Daarnaast is Jeroen ook reisleider in Duitsland, auteur van het boek 'Het Verdampde Land, misverstanden over Duitsland' en gastdocent aan de Hogeschool West-Vlaanderen. Hij woont in Alken en noemt zichzelf een Neo-Limburger.

Maandag 9 november 2026 - 14.00u

De onuitputtelijke schatkamer van de cantates van Johann Sebastian Bach (1685-1750).

EM. PROF. DR. IGNACE BOSSUYT - KU LEUVEN

De meer dan 200 bewaarde cantates van J.S. Bach vormen het hoogtepunt van een genre dat zich in de loop van 17de eeuw ontwikkelde tot het muzikale centrum van de protestantse liturgische diensten, waarbij stemmen en instrumenten een essentiële bijdrage leveren tot het uitdiepen van de religieuze boodschap uit de bijbelse lezingen, vooral uit het evangelie. De cantate wordt dan ook vaak betiteld als een muzikale preek. Bach realiseerde er de ultieme synthese van diverse tradities en invloeden. Vooreerst het Duitse koraal, het gemeenschapslied in de volkstaal waarmee Luther de gelovigen actief wilde betrekken bij het liturgisch gebeuren en dat zelden in Bachs cantates ontbreekt. Centraal staat echter vooral ook de sterke nadruk op de muzikale weergave van de inhoud van de teksten, hetzij moraliserend, hetzij emotioneel, wat vooral wijst op de Italiaanse invloed (van de wereldlijke cantate en van de opera). Voor een optimale weergave van de boodschap betreft Bach ook de instrumenten in prachtige combinaties met de stemmen. Voeg daarbij zijn onwaarschijnlijke beheersing van alle compositorische technieken, van eenvoudig tot complex, zodat zijn cantates nog steeds zowel puur muzikaal als expressief als een onuitputtelijke schatkamer kunnen bestempeld worden.

Em. Prof. Dr. Ignace Bossuyt studeerde Klassieke Filologie, Kunstwetenschap en Musicologie aan de KU Leuven. Hij doctoreerde in 1978 op een thema uit de Renaissance Polyfonie. Hij publiceert over deze specialiteit, maar ook over latere periodes. Hij bouwde zijn hele carrière uit aan de onderzoekseenheid musicologie van de KU Leuven, waar hij doceerde en het onderzoek leidde van de periode van het Gregoriaans tot Johann Sebastian Bach. Hij was gastdocent aan diverse universiteiten in het buitenland, onder meer aan Harvard University (Cambridge/Boston, Ma). Hij is tevens actief als auteur van populariserende uitgaven en lesgever voor een ruim publiek, onder meer in het kader van de Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds, Universiteit Derde Leef tijd Leuven, Emeritforum Leuven ... Hij geeft geregeld inleidingen op concerten en schrijft programmateksten voor het Concertgebouw Brugge. In zijn laatste publicaties spitste hij zich vooral toe op de barok: 'De onvermoede schatkamer van de Duitse barokmuziek van Schütz tot Bach (1650-1700)' (2021), 'Georg Friedrich Haendel. De jonge jaren (1685-1713)' (2022) en 'Bach dag na dag. Een jaar vol hemelse muziek' (2026). Hij is tevens auteur van meer dan 80 muzikale bijdragen op www.kunstontmoetingen.com, met als centraal thema de dialoog tussen muziek en beeldende kunst (in samenwerking met kunsthistorica Jo Haerens).

Maandag 16 november 2026 - 14.00u

En wat zegt dr. Google? Omgaan met gezondheidsinformatie en media.

DR. MARLEEN FINOULST - BELGISCH CENTRUM VOOR EVIDENCE-BASED MEDICINE

Uren in de file gestaan? Fijnstof verkort het leven. Verslingerd aan uw smartphone? Hersenkanker loert om de hoek. Weer een glas wijn gedronken? Iedere druppel is vergif. Een boterham met choco? Oeil U kreeg ongemerkt een dosis palmolie binnen, dat is niet goed voor het hart. Je geheugen laat je in de steek, maar heb je je dagelijkse sudoku al ingevuld?

Word je ook zo moe van die overvloed aan gezondheidsinformatie in de media? Waar komen al die berichten vandaan? Waarom lijken ze in te beuken tegen ons gezond verstand? Welke adviezen moeten we nog ernstig nemen? Hoe maken we het verschil tussen waan en wetenschap? En, geloof je die wetenschappers nog?

Veel vragen waarop de spreker een antwoord tracht te bieden.

Dr. Marleen Finoulst is arts-journalist, verbonden aan het Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine (Cebam), een onafhankelijk medisch-wetenschappelijk instituut. Cebam startte in december 2013 de website www.gezondheidenwetenschap.be, met als doel mensen te leren omgaan met gezondheidsinformatie in de media en tevens een platform te creëren met betrouwbare gezondheidsinformatie voor burgers. Marleen Finoulst studeerde voor Arts aan het LUC (nu UHasselt) en de KU Leuven. Ze werkte enkele jaren als huisarts en maakte begin jaren 90 een carrièreswitch naar de media. Sindsdien werkt ze voltijds als arts-journalist en columnist, onder andere voor Het Belang van Limburg, EOS en Knack. Ze is hoofdredacteur van de website Gezondheid en Wetenschap en schreef een tiental boeken over gezondheid. In 2014 kreeg ze 'De Zesde Vijs' van SKEPP, de Studiekring voor Kritische Evaluatie van Pseudowetenschap en het Paranormale, voor kritische berichten over gezondheid in de media. Recent, in februari 2026 werd ze gelauwerd met de 'Valentijn Award' van het Centrum voor Evaluatie van Vaccinaties aan de Universiteit Antwerpen, voor haar strijd tegen desinformatie over vaccins. Naast haar journalistieke werk is Marleen Finoulst voorzitter van het Overlegcomité van Gebruikers van het eHealth-platform, de snelweg waarop medische data worden uitgewisseld, en bestuurder bij het Belgisch Tijdschrift voor Geneeskunde. Verder is ze nauw betrokken bij de VZW Pink Ribbon en actief in de strijd tegen borstkanker.

Maandag 23 november 2026 - 14.00u

Bulgarije: zwart schaap of paard van Troje?

EM. PROF. DR. RAYMOND DETREZ - UNIVERSITEIT GENT

Vergeleken met buurlanden Griekenland en Turkije is Bulgarije geen populaire vakantiebestemming, maar het land is om veel andere redenen dan de stranden en de skipistes interessant. De vroegste bewoners van wat later Bulgarije werd, de Thraciërs, behoorden tot de antieke wereld. Tentoonstellingen van hun goudschatten zijn de hele wereld rondgegaan. In de 7de eeuw ontstond Bulgarije als eerste Slavische staat, die in Zuidoost-Europa een rol speelde die vergelijkbaar is met die van het Frankische Rijk van Karel de Grote. In de 9de eeuw werd Bulgarije opgenomen in de Byzantijs-christelijke wereld en ontstond op Bulgaarse bodem het Cyrillische alfabet, dat vandaag nog in de hele orthodox-Slavische wereld wordt geschreven. Van het einde van de 14de tot het einde van de 19de eeuw maakte Bulgarije deel uit van het islamitische Osmaanse rijk, maar behield zijn specifieke orthodox-christelijke karakter. Daarna ontwikkelde het zich tot een moderne Europese staat, met na de Tweede Wereldoorlog een onderbreking van vier decennia, die het doorbracht achter het IJzeren Gordijn. Al deze periodes hebben hun culturele sporen nagelaten in het Bulgarije van vandaag. Een aantal politieke ontwikkelingen in het verleden heeft Bulgarije tot het zwarte schaap van Europa gemaakt. Het stond als bondgenoot van de Duitsers aan de verkeerde kant in de 1ste en de 2de Wereldoorlog en was daarna in het Oostblok de meest slaafse volging van de Sovjet-Unie. De reputatie van tolerantie die Bulgarije had verworven door de weigering zijn Joodse minderheid aan de Nazi's uit te leveren deed het in de jaren 1980 teniet door de gedwongen assimilatie van haar Turkse minderheid en de brutale deportatie van ca. 350.000 Turken naar Turkije.

Is het ondertussen ook het Russische paard van Troje in de Europese Unie? Sinds Bulgarije in 1878 de onafhankelijkheid verwierf als gevolg van de zoveelste Russisch-Turkse oorlog heeft Rusland altijd kunnen rekenen op de pro-Russische gezindheid van een groot deel van de Bulgaarse bevolking en op de medewerking van Bulgaarse politici, die zich bereidwillig voor de Russische kar laten spannen. Vandaag kiest een aantal Bulgaarse partijen de Russische zijde in de oorlog in Oekraïne en kant zich tegen het lidmaatschap van Oekraïne van de NAVO en de Europese Unie. Vanwege een aantal historische meningsverschillen blijft Bulgarije zich tegen de wil van de andere EU-lidstaten ook verzetten tegen de toetreding van Noord-Macedonië tot de EU.

Em. Prof. dr. Raymond Detrez was hoogleraar Oost-Europese Geschiedenis en Cultuurgeschiedenis aan de UGent. Zijn onderzoek betreft voornamelijk de geschiedenis van de Balkan in de Osmaanse tijd. Hij is de auteur van onder meer 'De Balkan - een geschiedenis' (Houtekiet 2019) en 'Historical Dictionary of Bulgaria' (Bloomsbury, 2026).

Maandag 30 november 2026 - 14.00u

Moeten we CO₂ opnieuw opslaan in de aarde?

PROF. DR. KRIS PIESSENS - KONINKLIJK BELGISCH INSTITUUT VOOR NATUURWETENSCHAPPEN I.S.M. PROF. DR. TINE COMPERNOLLE - PROF. DR. ANNE BERGMANS

OPNIEUW. Het is een klein woord in de titel, maar het draagt miljoenen jaren. Koolstof raakt langzaam begraven in de aarde. Dit geologisch proces is een onvoorstelbaar trage cyclus die wij kortgesloten hebben: in enkele generaties haalden we fossiele koolstof naar boven en lieten de CO₂ vrij. Onze industrie blijft CO₂ produceren bij de aanmaak van cement, staal en waterstof. De vraag rijst: kan de ondergrond een rol spelen in het beheren van wat we zo loslaten? Maar hoe vormt u zich een mening over iets dat u niet kunt zien? De ondergrond is onzichtbaar, niet bezoekerbaar, oncontroleerbaar... Bij de meeste onderwerpen helpt gezond verstand, maar onder onze voeten werkt onze intuïtie niet meer. Einstein kon gedachte-experimenten uitvoeren omdat hij de juiste referentiekaders had. Voor de ondergrond ontbreekt dat kader. Zonder referentie is onze verbeelding gebrekkig en vatbaar voor beïnvloeding. Deze lezing bouwt een referentiekader op voor de ondergrond. Geen technische feitenlijst, maar een gekalibreerde intuïtie: het vermogen om zelf te beoordelen wat geologische opslag van CO₂ wel en niet kan betekenen. We gaan nadien in op de status van CO₂ opslag en geven inzicht in de voornaamste milieu-economische, socio-economische en ethische discussiepunten. Aan het einde ben je een beetje geoloog geworden. Je begrijpt wat 'opnieuw opslaan' geologisch betekent en je bent uitgerust om het debat te volgen. Niet als toeschouwer, maar als mondige deelnemer met boven- en ondergrondse referentiekaders.

Prof. dr. Kris Piessens is Geoloog bij de Belgische Geologische Dienst (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen). Zijn onderzoek richt zich op het duurzaam beheer van de ondergrond in het kader van de energietransitie: CO₂-opslag, geothermie en waterstofopslag. Hij zet zich in voor de vertaling van geologische kennis naar beleid en maatschappij. Hij studeerde Geologie aan de KU Leuven.

Prof. dr. Tine Compennolle is docent Milieueconomie aan de UAntwerpen en senior onderzoeker aan de Belgische Geologische Dienst (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen). Samen met geologen, sociologen en milieuwetenschappers onderzoekt ze hoe geologische hulpbronnen ontwikkeld kunnen worden als goed voor de gemeenschap en binnen ecologische en sociale grenzen. Daarbij is er specifiek aandacht voor niet-economische impact, verschillende bronnen van onzekerheid, het lange termijn denken, en stakeholder participatie.

Prof. dr. Anne Bergmans is Socioloog, hoofddocent Veiligheidswetenschappen en postdoctoraal onderzoeker. Haar belangrijkste onderzoeksdomein is milieu- en technologie vraagstukken die gepaard gaan met wetenschappelijke onzekerheid en publieke controverse. Ze bestudeert in die context de wisselwerking tussen mens, milieu en technologie, en hoe we collectief risico en onzekerheid als aanvaardbaar of onaanvaardbaar definiëren.

Maandag 7 december 2026 - 14.00u

Wie sneed er echt? Ontdek historische vrouwen aan de operatietafel.

PROF. DR. ANN VAN DE VELDE - UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS ANTWERPEN

Reis mee door de geschiedenis van vrouwen in de geneeskunde, van de oudheid tot vandaag. Ontdek hoe deze vrouwen, vaak tegen de stroom in, de medische praktijk mee vormgeven en welke moed, vakmanschap en doorzettingsvermogen daarvoor nodig was. Maak kennis met Metro Dora en Rufaida al-Islamia, de vrouwelijke artsen van de Schola Medica Salernitana, de zorgeducatie bij de Zuid-Nederlandse begijnen, de vernieuwende Italiaanse universiteiten, de koninklijke vroedvrouwen in Frankrijk, de pioniers Elizabeth Blackwell en Isala Van Diest en de vrouwen van Les Petites Curies, die tijdens de 1ste Wereldoorlog levens redden. Een inspirerend verhaal over verborgen heldinnen die de geneeskunde tot op vandaag vormgeven.

Prof. dr. Ann Van de Velde combineert geneeskunde en kunst in haar werk. Ze studeerde voor Arts aan de UAntwerpen en behaalde daar haar Doctoraat in de Medische Wetenschappen. Ze is hematologische oncoloog. Als kliniekhoofd Hematologie aan het UZ Antwerpen en gastdocent aan de UAntwerpen brengt ze geschiedenis en visuele kennis samen in het medisch onderwijs. Ze is sinds 2022 voorzitter van de Association Européenne des Illustrateurs Médicaux et Scientifiques (AEIMS) en sleutelfiguur binnen Biological and Medical Art in Belgium (BIOMAB), en pleit voor het integreren van kunst en geschiedenis in de opleiding en het beroep van geneeskunde.

Maandag 4 januari 2027 - 14.00u

Een woelige wereld door de economische bril bekeken: reden tot paniek voor Europa?

PROF. DR. WILLEM SAS - UNIVERSITEIT HASSELT

In een wereld van geopolitieke spanningen, hardnekkige inflatie, verstoorde handelsstromen en versnellende technologische veranderingen lijkt economische onrust de nieuwe norm. Ook Europa en België voelen die druk: de concurrentie neemt toe, de energievraagstukken blijven zwaar wegen en de nood aan investeringen in innovatie, defensie en duurzaamheid groeit. Toch is paniek niet op haar plaats. Europa beschikt nog steeds over sterke troeven: een hoogproductieve economie, een stevige industriële basis, sterke kennisinstellingen en een groot vermogen om zich aan te passen. Ook België heeft daarin veel meer potentieel dan vaak wordt aangenomen. De echte uitdaging ligt minder in een gebrek aan capaciteit dan in een gebrek aan eensgezindheid en samenwerking. Deze lezing werpt een economische blik op een woelige wereld en onderzoekt waarom Europa, mits meer strategische samenwerking en daadkracht, niet alleen stand kan houden, maar ook sterker uit deze turbulente tijden kan komen.

Prof. dr. Willem Sas studeerde aan de KU Leuven, waar hij eerst een Master in de Economische Wetenschappen en een Master Handelsingenieur behaalde en vervolgens een Doctoraat in de Economische Wetenschappen. Hij studeerde eveneens Filosofie aan de Université Toulouse Jean Jaurès. Hij heeft in de periode 2017 tot 2024 gewerkt aan de University of Stirling. Vanaf 2024 is hij verbonden aan de UHasselt aan de Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen als docent. Hij is tevens honorair docent aan de Universiteit van Stirling en verbonden aan de KU Leuven (Faculteit Economie), de Universiteit van Edinburgh (Center on Constitutional Change), UCLouvain (CAPE) en CESifo.

Zijn onderzoek omvat de vakgebieden publieke economie en politieke (gedrags)economie, met een specifieke focus op sociaal-politieke opvattingen en (fiscaal) federalisme.

Maandag 11 januari 2027 - 14.00u

Een grondwet voor ons allemaal.

PROF. DR. PATRICIA POPELIER - UNIVERSITEIT ANTWERPEN

De grondwet is niet erg geliefd. Ze lijkt iets voor juristen, abstracte discussies, ver van ons. Terwijl de grondwet juist van ons is, en voor ons allemaal bedoeld. De grondwet legt de waarden neer die wij als gemeenschap delen, en de grondrechten die ons tot mens maken. Ze legt macht aan banden zodat die legitiem is, en ons beschermt.

De fundamenteën van democratie en rechtsstaat, die de grondwet op die manier neerleggen, staan vandaag onder druk. Deze lezing legt uit waarom de grondwet van belang is, hoe ze democratie en rechtsstaat invult, en hoe populistisch discours dat vervormt tot het precies het omgekeerde wordt: machtsuitoefening die niet legitiem is, en wel willekeurig.

We doen dat met voorbeelden uit de actualiteit, die tonen wat het concreet voor ons betekent wanneer we de grondwet uit handen geven.

Prof. dr. Patricia Popelier is gewoon hoogleraar Grondwettelijk Recht aan de UAntwerpen en woordvoerder van de onderzoeksgroep Overheid en Recht. Daarnaast is ze senior research fellow aan de University Kent. Ze is co-promotor van het interdisciplinair Centre of Excellence GOVTRUST, dat onderzoek doet over vertrouwen en overheid. Ze doceert en publiceert over de grondwet, democratie, de rechtsstaat, het Grondwettelijk Hof, de kwaliteit van de wet en federalisme.

Voor haar boek 'Een Grondwet voor ons allemaal. Verhalen van democratie en rechtsstaat.' over rechtsstaat en rechtszekerheid kreeg ze de F. Collin Prijs. Ze legt in dit boek op een toegankelijke manier uit waarom de grondwet niet enkel een juridische tekst is, maar ook een levend instrument dat richting geeft aan wie we zijn en willen worden. Samen met andere experts lichtte ze in 2024 voor de Orde van Vlaamse Balies de verkiezingsprogramma's van Vlaamse partijen door op hun overeenstemming met de rechtsstaat.

Maandag 18 januari 2027 - 14.00u

Brussel, nog altijd onze Vlaamse hoofdstad?

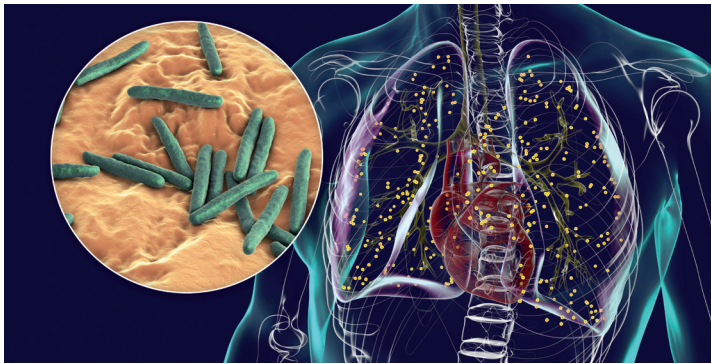
LUCKAS VANDER TAELEN

Luckas Vander Taelen leert u naar Brussel kijken, de stad die velen denken te kennen maar waar ze zo weinig over weten. Hij woont al meer dan 40 jaar in Brussel. Toen hij er kwam studeren op het einde van de jaren zeventig, leerde hij een ietwat saaie grootstad kennen, zonder een echte identiteit, tenzij dan die van Franstaligen die het Vlaamse verleden van Brussel ontkennen of wilden vergeten. Maar tegen het einde van de jaren negentig begon de stad geweldig te veranderen: vanaf de eeuwwisseling tot 2020 kwamen er liefst 200.000 inwoners bij. Op korte tijd werd Brussel de meest diverse stad ter wereld, met meer dan 180 nationaliteiten. Brussel is een stad van minderheden geworden...

In zijn voordracht vertelt Vander Taelen hoe en waarom de Vlaamse stad die Brussel eeuwen geweest is, verfranst werd in de 19de eeuw. Maar sinds de jaren tachtig is de stad bezig met een indrukwekkende evolutie naar een multiculturele grootstad waarin de Vlamingen en het Nederlands een stevige plaats hebben.

Luckas Vander Taelen is geboren in Aalst, maar woont al meer dan 40 jaar in Brussel. Hij studeerde Geschiedenis aan de VUB en begon zijn loopbaan als bibliothecaris aan de Koninklijke Bibliotheek; zanger bij new-wave groep Lavvi Ebbel en programmamaker bij de VPRO, samen met Marcel Vanthilt. Hij was van 1984 tot 1987 vaste medewerker aan het RTBF-programma Strip-Tease, in 1988-1989 journalist bij VTM en vervolgens freelance regisseur van onder andere 'De Laatste Getuigen' een documentaire in 5 delen over overlevenden van de nazikampen. Hij werd van 1999 tot 2002 Europees Parlements lid voor Agalev. Van 2002-2005 was hij film-intendant van het Vlaams Audiovisueel Fonds en daarna tot 2009 schepen van Vlaamse Aangelegenheden in Vorst, van 2009-2014 Vlaams volksvertegenwoordiger en gemeenschapssenator voor Groen. Daarnaast is hij freelance columnist voor De Standaard, De Morgen, De Tijd en Doorbraak.be. Hij is bekend als journalist, regisseur, acteur en auteur van 11 boeken, waaronder drie over Brussel.

Hij ontving diverse prijzen: meerdere keren genomineerd voor prijs van de TV-kritiek en Gemeentekrediet, prijs Gemeentekrediet in 1992, persprijs TV-kritiek in 1989 en tweede prijs op Filmfestival in Banff, Canada in 1992.

Maandag 25 januari 2027 - 14.00u

Tuberculose in de 21 ste eeuw: Een Oude Vijand in een Nieuwe Tijd.

EM. PROF. DR. LUT LYNEN - INSTITUUT VOOR TROPISCHE GENEESKUNDE ANTWERPEN

Tuberculose is één van de oudste ziekten voor de mens, maar blijft ook één van de grootste uitdagingen voor de wereldgezondheid in de 21 ste eeuw.

In deze lezing neemt professor Lut Lynen je mee in een verhaal van mummies, sanatoria, de ontdekking van de Koch Bacil, tot de moderne context van innovatie, globalisering en een groeiende dreiging van multiresistente tuberculose, maar ook de beloftevolle nieuwe ontwikkelingen zoals kortere therapieën en nieuwe vaccins.

Em. Prof. dr. Lut Lynen is voormalig directeur van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) in Antwerpen en professor emeritus HIV en Tuberculose. Na haar geneeskundestudies aan het LUC (nu UHasselt) en de KU Leuven werkte zij van 1986 tot 1992 voor Artsen Zonder Grenzen in Tsjaad, Soedan en Guinee, en van 1999-2003 in Phnom Penh (Cambodja) voor het ITG. Haar onderzoek richt zich op de behandeling van hiv en tuberculose in landen met beperkte middelen. Ze behaalde haar Doctoraat aan de UAntwerpen met het proefschrift Challenges of HIV Care in Low Income Countries.

Professor Lynen was lid van de WHO expertengroep voor opportunistische infecties en auteur van het Artsen Zonder Grenzen Handboek voor hiv zorg. Ze bekleedde verschillende leidinggevende functies binnen het ITG, waaronder die van directeur (2023–2025). Als erkenning voor haar internationale verdiensten op het gebied van onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en humanitaire dienstbaarheid werd zij, samen met haar echtgenoot professor dr. Wim Van Damme, benoemd tot Ridder Grootkruis in de Cambodjaanse Koninklijke Orde van Moniseraphon, toegekend door Z.M. Koning van Cambodja. In juli 2025 werd zij bovendien door Z.M. Koning Filip verheven tot Barones.

Maandag 1 februari 2027 - 14.00u

Anders denken, anders ondernemen: waarom worden neuro-divergente mensen zo vaak ondernemers?

PROF. DR. ELINE JAMMAERS - UNIVERSITEIT HASSELT

Neuro-divergente mensen - zoals personen met dyslexie, ADHD of autisme - zijn opvallend vaak terug te vinden onder ondernemers. In deze lezing verkennen we waarom dat zo is. Voor veel neuro-divergente mensen sluiten traditionele onderwijs- en organisatiestructuren niet goed aan bij hun manier van denken, communiceren en informatie verwerken. Hierdoor botsen zij soms op drempels in klassieke trajecten, zoals schoolsystemen die hun talenten miskennen of een glazen plafond in hun loopbaan. Ondernemerschap kan dan een aantrekkelijk alternatief worden, omdat het meer autonomie en flexibiliteit biedt en ruimte laat om werk op een eigen manier te organiseren.

Tegelijk beschikken neuro-divergente mensen gemiddeld vaker over eigenschappen die juist in ondernemerschap bijzonder waardevol kunnen zijn, zoals doorzettingsvermogen, creativiteit, onconventioneel probleemoplossend denken en de neiging om bestaande normen in vraag te stellen. In deze lezing bespreken we hoe zulke kwaliteiten kunnen uitmonden in ondernemerschap - zowel als zelfstandige (entrepreneurship) als binnen organisaties (intrapreneurship). Aan de hand van onderzoek en bekende voorbeelden, zoals Greta Thunberg en Bill Gates, nodigt deze lezing uit om voorbij een deficit bril te kijken en neurodiversiteit te zien als een bron van innovatie, leiderschap en maatschappelijke verandering.

Prof. dr. Eline Jammaers is docent aan de Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen van de UHasselt. Zij behaalde aan de KU Leuven een Bachelor in Communicatie, een Master in Management en een Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen. Haar Doctoraat behaalde ze aan de UHasselt in 2016. Na verblijven als onderzoeker aan verschillende buitenlandse universiteiten zoals Reykjavik University (IJsland), Queensland University of Technology (Australië) en Oxford University (Verenigd Koninkrijk), werkte ze als docent aan de Université Catholique de Louvain en later aan de UHasselt. Ze heeft een indrukwekkende lijst van publicaties, gaf tal van gastlezingen in binnen- en buitenland en zette zich in om haar onderzoeksresultaten te communiceren aan het brede publiek.

Maandag 22 februari 2027 - 14.00u

Justitie onder spanning, mensenrechten onder druk.

PROF. DR. KOEN LEMMENS - KU LEUVEN

Bij mensenrechtenschendingen denken we vandaag in de eerste plaats natuurlijk aan de grove schendingen die plaatsvinden in oorlogsgebieden of in dictatoriale staten. Maar we mogen niet blind zijn voor evoluties binnen gevestigde democratische rechtsstaten. De manier waarop Trump in de VS de grenzen van de grondwettelijkheid opzoekt, en daarmee het zo geprezen model van checks and balances onder druk zet, wekt verbazing. Maar ook bij ons zien we hoe politici gestaag en geruisloos de werking en het gezag van de rechterlijke macht onderuit halen.

De omstandigheden waarin justitie moet werken zijn al lang bedenkelijk. De Belgische Staat vindt het ook niet langer problematisch om rechterlijke uitspraken niet na te leven. In de federale regeerverklaring wordt bovendien voorgesteld om de rechtspositie van de rechters in de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te herbekijken. Intussen liggen de rechterlijke macht en de uitvoerende macht op ramkoers naar aanleiding van geplande ingrepen in de pensioenen. Het is niet overdreven om te zeggen dat rechters onder druk staan. Het Federaal Mensenrechteninstituut heeft in dat verband een aantal kritische rapporten geschreven.

Wie begaan is met mensenrechten en grondrechten, moet zich daar zorgen over maken. Niet omdat magistraten heiligen zijn en vrij zijn van fout en dwaling. Wel omdat de rechterlijke macht, in de brede betekenis van het woord, een essentieel onderdeel is in de bescherming van de rechten van burgers: "We kunnen geen efficiënte mensenrechtenbescherming bieden zonder een sterke rechterlijke macht die in onafhankelijkheid kan werken en waarvan de oordelen gerespecteerd worden."

Prof. dr. Koen Lemmens studeerde Rechten aan de VUB en behaalde een Doctoraat aan het Europees Universitair Instituut (Firenze, Italië). Hij is hoogleraar Europees en Internationaal Mensenrechtenrecht, Grondwettelijk Recht en Mediarecht aan de KU Leuven en VUB, doceert aan de Global Campus of Human Rights (Venetië). Hij is lid van de Geschillenkamer van het Vlaams Mensenrechteninstituut en sinds de oprichting lid van het Bestuur van het FIRM.

Maandag 1 maart 2027 – 14.00u

Wildlife in Vlaanderen, fascinerend maar soms een beetje vervelend.

FREDERIK THOELN - NATUURHULPCENTRUM OUDSBERGEN

Terwijl we vaak overspoeld worden met berichten over de achteruitgang van onze inheemse natuur, zijn er toch een aantal soorten die het stilaan beter doen. De boomkikker floreert terug in de omgeving van de UHasselt, vijf jaar geleden broedde het eerste koppel kraanvogels in de Vallei van de Zwarte beek, roofvogels zijn alomtegenwoordig na een absoluut dieptepunt in de jaren '70... Die terugkeer kunnen we alleen maar toejuichen. Het zijn vaak soorten die thuishoren in onze natuur, daar hun functie hebben en toch een beetje hoop geven tegenover alle negatieve berichten over de toestand van onze biodiversiteit. Naast de voordelen, zijn er echter een aantal soorten die omwille van hun gedrag soms kunnen leiden tot conflicten in onze menselijke omgeving. We kennen allemaal de beelden van door wolven doodgebeten schapen, onze kippen moeten we beschermen tegen vossen en steenmarters houden soms stevig huis op onze zolders. En hoe zat dat weer precies met die wasberen? Tijdens deze voordracht vertelt bioloog Frederik Thoelen aan de hand van foto- en filmmateriaal het verhaal van de terugkeer van wilde dieren in Vlaanderen. We gaan na waarom sommige soorten terugkeren, of zich als volledig nieuwe soort bij ons vestigen. We bekijken waarom dit meestal erg positief is, maar gaan na waarom een dier bepaalde conflicten kan veroorzaken. Een everzwijn dat gras omwoelt doet dit niet om tuineigenaars te pesten, maar heeft hier goede redenen voor. Terwijl dit gewroet in een strak gazon ongewenst is, zorgt datzelfde gedrag in onze bossen net voor kansen voor andere dieren. De spreker bekijkt een aantal van deze conflicten en geeft ook oplossingen aan om hiermee om te gaan.

Frederik Thoelen is Bioloog en studeerde aan de UHasselt en UAntwerpen. Hij startte zijn loopbaan als bioloog in het Natuurhulpcentrum in Oudsbergen. Hij werkte er voordien als vrijwilliger. Van 2017 tot 2019 was hij Wetenschapscommunicator bij KMDA en directeur Vogelbescherming Vlaanderen. En dan keert hij terug als medewerker van het Natuurhulpcentrum, hij is er sinds 2025 directeur.

In hobby-project Wild Things (www.wild-things.be) probeert hij de inheemse en soms exotische natuur in beeld te brengen, hij geeft voordrachten en begeleidt natuurwandelingen. Hij verzorgt projecten voor de VRT (Dieren in nesten, operatie Lynx ...) en voor TV-Limburg (de Big 5 van Limburg, In het spoor van de wolf) en hij was stadsbioloog Hasselt van 2022 tot 2025.

Maandag 8 maart 2026 - 14.00u

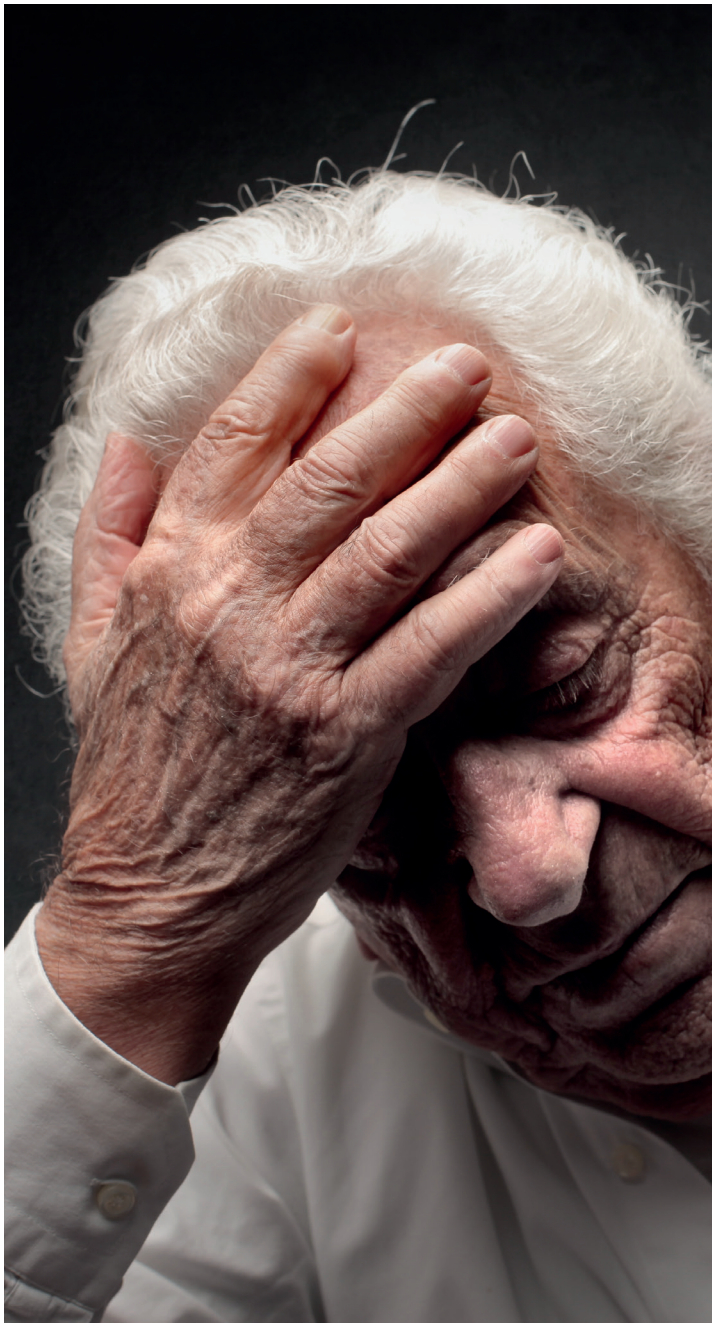
Rimpeling in het hoofd van ouderen.

PROF. DR. MATHIEU VANDENBULCKE- UNIVERSITAIRE ZIEKENHUIZEN LEUVEN -
KU LEUVEN

Iedereen droomt ervan om oud te worden met een rustig gemoed en een heldere geest, maar het is niet aan iedereen gegeven. Tijdens deze lezing ontdek je zowel de kracht van het ouder wordende brein als wat er mis kan lopen in het hoofd op latere leeftijd. Aan de hand van jarenlange expertise en meeslepende verhalen brengt de spreker de wetenschap over geestelijke gezondheid bij ouderen tot leven.

Prof. dr. Mathieu Vandenbulcke is diensthoofd van de dienst Ouderenpsychiatrie van de UZ Leuven en KU Leuven (UZ Leuven/UPC KU Leuven) sinds 2013, gewoon hoogleraar verbonden aan het Departement Neurowetenschappen van de KU Leuven sinds 2014, en algemeen directeur van het KU Leuven Brain Institute sinds 2020.

Mathieu Vandenbulcke promoveerde tot Arts in 1997 aan de KU Leuven, tot Arts-specialist in de Psychiatrie in 2004, en behaalde een Doctoraat in de Cognitieve Neurologie in 2007. Hij richtte in 2009 het onderzoekscentrum neuropsychiatrie op aan de KU Leuven. Zijn interdisciplinair onderzoek richt zich op (jong)dementie en laat ontstane psychiatrische stoornissen. Mathieu Vandenbulcke richtte in 2017 het Sequoia Fonds voor onderzoek naar veroudering en geestelijke gezondheid op. Naast zijn werk in het UZ en onderzoek, is Mathieu Vandenbulcke ondervoorzitter van het bestuur van het woonzorgnet Dijleland en bestuurslid van meerdere initiatieven die als doel hebben om het leven van personen met dementie te verbeteren, waaronder het Ventiel (een West-Vlaamse buddy-organisatie). Mathieu Vandenbulcke ijvert voor meer aandacht voor geestelijke gezondheidsproblemen bij ouderen. Hij is auteur van de boeken 'Rimpelingen in het hoofd van ouderen' (Lannoo Campus, 2022) en 'Samen leven met dementie' (Lannoo Campus, 2024).

Maandag 15 maart 2027 - 14.00u

De Bijbel, een (g)oude(n) gids? Bijbelse antwoorden op menselijke vragen.

PROF. DR. BÉNÉDICTE LEMMELIJN - KU LEUVEN

De vraag naar zingeving is tegelijk heel oud én uiterst actueel. Existentiële vragen naar het waarvandaan, het waarheen, het waarom en waartoe zijn vragen van alle tijden. Mensen hebben altijd getracht in het leven, met en ondanks al zijn beperkingen, hun weg te vinden op een zinvolle manier. Hebben de dingen zin? Geven wij ze zin? En hoe behouden we de zin om te leven?

Tegen deze achtergrond zal deze lezing in een eerste deel de historisch-culturele evolutie van mysterie naar ontluistering schetsen, specifiek ten aanzien van onze omgang met de Bijbel. In een tweede deel worden mogelijke antwoorden op deze ontluistering beschreven, gaande van verkrampt fundamentalisme tot verrijking in kritische omgang. Tenslotte biedt het derde deel een proeve van Bijbelse antwoorden op fundamenteel menselijke vragen, onder meer over onze oorsprong en bestemming, het intermenselijke samenleven en sociale rechtvaardigheid, alsook met betrekking tot de relatie van God tot de menselijke lotgevallen, met name geweld, lijden en liefde. Op deze wijze wordt aangetoond hoe de Bijbelse literatuur wezenlijk en levensecht verbonden is met het menselijke bestaan in al zijn pogingen tot zingeving, vanouds en tot op vandaag.

Prof. dr. Bénédicte Lemmelijn werd in 2003 benoemd tot hoogleraar Oude Testament in de onderzoekseenheid Bijbelwetenschappen aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen (FTRW) van de KU Leuven. Zij leidt er het Centrum voor Septuaginta Studies en Tekstkritiek sinds 2010. Sedert 2008 is zij eveneens aangesteld tot Research Associate aan de Faculty of Theology of the University of the Free State in Bloemfontein (Zuid-Afrika) en in 2011 werd ze verkozen tot lid van het Executive Committee van de International Organisation for Septuagint and Cognate Studies (IOSCS). Zij was lid van het expertpanel voor theologie en religiewetenschappen in het FWO-V (2014-2019). Zij was vicedecaan internationalisering aan FTRW van 2014-2019, en sinds 2014 ook academisch verantwoordelijke voor de International Sisters' Community aan de Faculteit. Van 2019-2022 werd ze coördinator van de onderzoekseenheid Bijbelwetenschappen. In het Vaticaan werd ze in december 2020 benoemd tot lid van de Pauselijke Bijbelcommissie (PCB) en in 2025 tot lid van de Wetenschappelijke Raad van AVEPRO. Sinds 1 augustus 2022 is zij decaan van de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen.

Naast verschillende monografieën, publiceerde zij in internationaal gereviewde vakliteratuur, wetenschappelijke bijdragen over de redactie- en tekstkritiek van het Oude Testament en is zij betrokken in verschillende internationale onderzoeksprogramma's, in de context waarvan zij verschillende (gefinancierde) onderzoeksprojecten leidt betreffende de karakterisering van de vertaaltechniek van de Septuaginta, de redactiekritiek van de Pentateuch, alsook aangaande breder bijbels-theologisch georiënteerde thematieken. Naast haar strikt academische werk is zij ook actief in het domein van de wetenschapspopularisering. Ze publiceerde verschillende boeken voor een breder publiek (waarvan één de Publieksprijs voor het Religieuze en Spirituele Boek, 2017 verwierf) en schrijft ook columns in verschillende weekbladen en tijdschriften (Tertio, Basis, Ezra, Golfslag...). Ze was stadsdichter van Zoutleeuw in 2017 en 2018, en publiceerde in die periode twee dichtbundels.

Maandag 22 maart 2027 - 14.00u

Componeren, hoe begin je eraan?

PROF. WOUTER LENAERTS - KONINKLIJK CONSERVATORIUM BRUSSEL

Hoe ontstaat een muziekwerk? Waar begint een compositie, en hoe groeit een klein idee uit tot een volwaardig geheel? In deze lezing neemt componist Wouter Lenaerts je mee in zijn creatieve proces: van eerste ingeving tot afgewerkte partituur. 'Staren naar een wit blad is best angstaanjagend... Het begin is altijd het moeilijkst. Je vraagt je af of de inspiratie wel zal terugkomen en soms duurt het even voor het proces op gang komt. Maar dan is er plotseling een idee dat je in vervoering brengt: een samenklank, een thema, een toonladder — iets kleins... En daarin zit het hele werk al vervat. Vanaf dat moment is er geen stoppen meer aan. Het laat je niet meer los, dagen- en wekenlang, tot het stuk volledig is uitgewerkt.' Componeren is puzzelen. Hoe bouw je een groter geheel waarin elke noot precies op zijn plaats valt? Hoeveel denkwerk, gevoel en vakmanschap schuilt er achter elke maat? Componeren vraagt niet alleen inspiratie, maar ook discipline, schrijfvaardigheid, technische kennis en een scherp oog voor detail. Een inkijk in het dagelijkse leven van de componist, die pendelt tussen piano en schrijftafel, gedreven door nieuwsgierigheid en een voortdurende drang om te ontdekken.

Prof. Wouter Lenaerts is één van de meest veelzijdige muzikanten van zijn generatie. Als componist, dirigent en pianist onderscheidt hij zich op tal van muzikale domeinen die elkaar vanuit verschillende invalshoeken verruimen en resulteren in een verregaande muzikale beleving. In zijn artistieke visie streeft hij naar een kruisbestuiving tussen het scheppen en creëren van muziek. Zijn composities en transcripties worden wereldwijd uitgevoerd door gerenommeerde solisten, ensembles en orkesten en worden uitgegeven bij het prestigieuze label Universal Edition in Wenen. Als componist is Wouter vooral bekend om zijn kleurrijke, natuurlijke en expressieve compositiestijl. Zijn werken werden reeds uitgevoerd door befaamde orkesten als het Nationaal Orkest van Litouwen (Vilnius), Kauno Miesto Sinfoninis Orkestras (Kaunas), Baltic Philharmonic Orchestra (Gdansk), National Philharmonic Orchestra (Lviv), Osaka Municipal Symphonic Wind Orchestra (Osaka), Rundfunk Blasorchester (Leipzig), de Koninklijke Muziekcapellen van de Belgische Gidsen en de Luchtmacht (Brussel), de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso (Assen), alsook door bekende solisten als Anneleen Lenaerts, Joana Daunyte, Marina Piccinini, Daniela Koch, Karel Schoofs, Aldo Baerten, Dionysis Grammenos, Norbert Nozy ... Wouter is de bezieler en artistiek leider van symphonia-ASSAI, kamerorkest voor Limburg met residentie in Hasselt.

Wouter studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel en behaalde 5 Masterdiploma's. In de klassen van Ann Kuppens, Kristin De Smedt en Boyan Vodenitcharov studeerde hij respectievelijk Schriftuur (Harmonieleer, Contrapunt & Fuga) en Piano (2004). Aansluitend volgde hij HaFaBra-directie (2006) bij Norbert Nozy en dirigeerde hij zijn examenconcert met het Groot Harmonieorkest van de Muziekkapel van de Gidsen, met onder andere zijn eigen werk Niflheim voor symfonisch blaasorkest. Hij vervolmaakte zich in Compositie (2007) bij Rafaël D'Haene met zijn werk Lettres Oubliées voor symfonisch orkest en dit met grootste onderscheiding. Tegelijk studeerde hij Symfonische Directie (2008) en dirigeerde zijn examenconcert met het Kauno Miesto Symfoninis Orkestras in Kaunas (Litouwen). Met dit orkest creëerde hij ook de compositie Lettres Oubliées. Voor zijn verdienstelijke studies aan het KCB (1999- 2008) ontving hij meermaals een speciale bekroning. Daarenboven kreeg hij de beurs van de Artistieke Stichting Mathilde E. Horlait-Dapsens voor zijn uitzonderlijke prestaties aan het KCB. Wouter is docent Schriftuur en Partituurstudie voor dirigenten aan het KCB en domeinhoofd van de afdelingen Schriftuur, Compositie en Directie.

Maandag 12 april 2027 - 14.00u

Hoe China stap voor stap de wereld verandert.

DR. JEANNE BODEN - CHINACONDUCT

Hoe werkt China? Hoe is China anders dan Europa? Met welke blik kijken we naar China? Wat zijn de voor- en nadelen van beide systemen? Wat kunnen we van elkaar leren? Hoe bouwt China zijn macht uit? Samenwerken met China is noodzakelijk. Zeker op het vlak van organisatie kunnen we veel leren van het land. Maar bestaat economische samenwerking zonder politiek? En wat zijn de gevolgen van samenwerking?

Als Europeanen groeien we op met de vanzelfsprekendheid van individuele rechten, scheiding der machten, een stem in het (politieke) debat. De idealen van de Verlichting - vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid - zijn deel van het algemene gedachtegoed. China denkt niet in termen van individuele rechten en heeft geen scheiding der machten. Maar China is veel meer dan een communistisch land. Millennial-oude dynamieken bepalen de Chinese maatschappij en het Chinese leiderschap. Onder de oppervlakte van het autoritaire systeem en de strakke structuur zit een fascinerende wereld van flexibiliteit. Tijdens deze lezing kijken we naar hoe China zo snel kon groeien, naar de manier waarop China intern en internationaal werkt. We kijken niet alleen naar China, maar ook naar onszelf. Dat China zo snel kon groeien, ligt even goed aan Europa en andere delen van de wereld.

Dr. Jeanne Boden is Doctor in de Oosterse Talen en Culturen. Meer dan 30 jaar pendelde ze tussen Europa en Azië. Ze doorleefde de unieke historische periode waarin China uitgroeide van een straatarm land naar een wereldmacht. Haar onderdompeling in het Chinese gedachtegoed en intense samenwerking met Chinezen maken haar tot de China expert die ze vandaag is. Ze publiceerde talloze boeken over China waarin ze schrijft over de hedendaagse kunst, literatuur, film, propaganda, filosofie (confucianisme en taoïsme) in China, de Chinese taal en internationale samenwerking.

Haar boek 'Chinese propaganda verblindt de wereld' geeft een blik op hoe China macht bouwt in de wereld. In haar recente, literair memoir 'De Grens', een reflectie over de dood, rusteloosheid, schoonheid, Europa en China' verweeft ze maatschappelijke, politieke, culturele, artistieke en filosofische reflecties met diep persoonlijke ervaringen. Dit werk werd geweldig goed ontvangen door een breed publiek, zowel door wie interesse heeft in China als door wie ervan houdt om te reflecteren over leven en dood.

Maandag 19 april 2027 - 14.00u

Minimaal invasieve hartchirurgie door de jaren heen.

PROF. DR. ABDULLAH KAYA - JESSA ZIEKENHUIS - UNIVERSITEIT HASSELT

Waar bij klassieke openhartoperaties het borstbeen volledig wordt doorgezaagd, gebeurt dit bij minimaal invasieve ingrepen via kleine sneetje tussen de ribben. Patiënten herstellen sneller, hebben geen of zeer weinig bloedtransfusies nodig, lopen minder risico op infecties en kunnen sneller hun normale leven hervatten. Terwijl bij klassieke operaties patiënten drie tot zes maanden revalidatie nodig hebben, zijn ze bij deze techniek vaak binnen vier tot zes weken klaar met revalideren. Dr. Kaya voert jaarlijks meer dan 300 hartoperaties uit, waarvan 95% via deze methode. Enkel in uitzonderlijke gevallen - bijvoorbeeld bij spoedoperaties of zeer complexe, uitgebreide ingrepen - kiest hij nog voor de klassieke methode. Toch is deze benadering lang nog niet standaard. De boodschap van dr. Kaya is duidelijk: minimaal invasieve hartchirurgie is geen trend, maar de toekomst.

Prof. dr. Abdullah Kaya behaalde zijn artsdiploma in 2001 aan de Universiteit Utrecht (Nederland) en specialiseerde zich als cardiothoracaal chirurg in het St. Antonius Ziekenhuis in Nijmegen (Nederland) waar hij van 2010 tot 2014 werkzaam was. Na het behalen van zijn Doctoraat in 2014 over aortawortel chirurgie, stapte hij over naar het Academisch Medisch Centrum Amsterdam en dit tot zijn aanstelling voor cardiale heelkunde aan het Jessaziekenhuis Hasselt in 2019. Sinds 2020 is hij aangesteld als gastprofessor aan de UHasselt. Hij heeft meer dan 35 publicaties/boekhoofdstukken op zijn naam staan.

Rome en de lage landen.

DR. ROBERT NOUWEN

Alles wat we weten over de Lage Landen in de Romeinse Tijd.

Na de veroveringen van Caesar drukten de Romeinen een onuitwisbare stempel op het gebied dat nu België en Nederland vormt. Ze organiseerden het bestuur, legden wegen aan, stichtten steden die uitgroeiden tot bakens van Romeinse cultuur en ontwikkelden deze uithoek – met zijn vruchtbare gronden, economische centra en een onmisbaar reservoir aan soldaten – tot een sleutel regio van het West-Romeinse Rijk. Het is duidelijk, onder het Romeinse bewind ondergingen de Lage Landen een ongelooflijke transformatie. Tussen 200 voor Christus en 150 na Christus kende West-Europa een mild klimaat dat werd gekenmerkt door gematigde temperaturen, veel zonneschijn en regelmatige neerslag. Deze periode staat bekend als het Romeinse klimaatoptimum en zorgde voor een sterke landbouweconomie. Toch had de Romeinse overheersing ook een donkere keerzijde. De verwoestende Gallische oorlogen en het vestigen van het Romeinse bewind hadden duizenden mensen het leven gekost. Luchtvervuiling ten gevolge van mijnbouw en massale bomenkap veroorzaakte het einde van het Romeinse klimaatoptimum. Tegelijk met het einde van het Romeinse klimaatoptimum duiken de eerste meldingen van de Pest van Antoninus op die in de derde eeuw gevolgd werd door de epidemie Cyprianus. Deze fenomenen vielen samen met een algemene economische en politieke crisis in het Romeinse Rijk die versterkt werd door de disfunctie van de Romeinse overheid. Finaal leidde een nietsontziende machtsstrijd tussen brute keizers, troonpretendenten en lokale krijgsheren het einde van het Romeinse geslacht in het westen in.

Dr. Robert Nouwen studeerde Geschiedenis en Archeologie aan de KU Leuven, waar hij in 1993 onder leiding van Prof. Dr. Hubert Devijver zijn Doctoraat behaalde met een proefschrift getiteld 'De Tungri in het Imperium Romanum'.

Robert Nouwen was gedurende vier jaar werkzaam in het onderwijs. Sedert 1987 was hij professioneel actief in de museum- en erfgoedsector als conservator van het Gallo-Romeins Museum Tongeren (1987-1998), collectiebeheerder van het Openluchtmuseum Bokrijk (1998-2009) en archivaris van de Provincie Limburg (2009-2014/2021-2023). Van 2014 tot 2019 was hij directeur erfgoedcollecties van de Koninklijke Bibliotheek van België. Op dit ogenblik is Robert Nouwen actief als onafhankelijk onderzoeker en auteur. Hij publiceerde talrijke bijdragen op het vlak van Gallo-Romeinse archeologie en geschiedenis, landelijke geschiedenis van de negentiende eeuw en de vroege twintigste eeuw en museologie. Zijn recentste boeken zijn 'België in oude prenten' (red. 2017), 'De Romeinse Heerbaan' (2021), 'Ambiorix tegen Caesar' (2023), 'Rome en de Lage Landen', 'Een geschiedenis van Caesar tot Clovis' (2026). Robert Nouwen is lid van de Koninklijke Academie voor Archeologie en Kunstgeschiedenis van België.

Maandag 3 mei 2027 – 14.00u

Wat moet je weten om het Midden-Oosten te begrijpen?

PROF. DR. KOERT DEBEUF - VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL SCHOOL OF GOVERNANCE

Of het nu gaat over het conflict tussen Israël en Palestina, de spanningen tussen Iran en Saoedi-Arabië, de moeilijkheden rond het Turkse lidmaatschap van de Europese Unie, of oorlogen in Syrië en Jemen: het Midden-Oosten komt bijna dagelijks in het nieuws. De situatie in de regio lijkt dag in, dag uit complexer te worden. Waarom licht niemand eens toe hoe de vork in de steel zit?

Dat is precies wat Koert Debeuf in zijn boek met als titel 'Wat moet je weten om het Midden-Oosten te begrijpen' doet. Bondig en toegankelijk legt hij uit wat je moet weten om het Midden-Oosten te begrijpen.

Prof. dr. Koert Debeuf is Filosoof, Historicus en Geopolitiek analist. Hij is momenteel professor Midden-Oosten en Wereldpolitiek aan de VUB, waar hij ook directeur is van de Caroline Pauwels Academy of Critical Thinking. Eerder was hij hoofdredacteur van de EUobserver, directeur van het Tahrir Institute for Middle East Politics, kabinetschef van de voorzitter van de liberale fractie in het Europees Parlement en speechschrijver en woordvoerder van de Eerste Minister. Van 2011 tot 2016 woonde hij in Caïro, vanwaar hij het Midden-Oosten intensief heeft bezocht. Hij wordt op geregelde basis gevraagd als commentator op het Midden-Oosten in nationale en internationale media, waaronder Terzake, Buitenhof en Al Jazeera. Zijn meest recente boeken zijn 'Tribalization. Why war is coming.' (2019), 'Waarom dit niet de laatste oorlog is.' (2022), 'The Influence of Averroes on European Thought' (2024) en 'Wat je moet weten om het Midden-Oosten te begrijpen.' (2025), dat inmiddels aan een achtste druk toe is en waarvan ruim 11.000 exemplaren zijn verkocht. In 2026 verschijnt een nieuw essay in boekvorm bij De Bezige Bij.

Eendaagse culturele uitstap 2026 - 2027

Namen

Namen - Visit Namur, © Voilà/OTN

Namen is zonder twijfel een bijzondere stad aan de samenvloeiing van Sambre en Maas.

Namen heeft er sinds 2021 een mooie trekpleister bij: La Confluence. Een halve eeuw lang lag de site aan de samenvloeiing van de Sambre en de Maas er verwaarloosd bij, maar in de schaduw van de citadel geven de esplanade, de voetgangersbrug, de groenzones en een eigentijds gebouw de voormalige wijk 'Le Grognon' (of de varkenssnuit) een volledig nieuw gezicht.

TreM.a, © Sebastien Roberty

De stad zelf huisvest het Parlement de Wallonie en dit is op zich al een bezoek waard. Het is een kleine compacte stad met oude straatjes, kerken, kaaien, de pittoreske Place du Marché aux Légumes en de uitnodigende terrasjes van de Place du Théâtre. Een gids neemt ons mee door de stadskern en brengt het verhaal van haar bewogen geschiedenis. Het oude Graafschap Namen - nu de provincie Namen - voert overigens een Vlaamse Leeuw in haar wapenschild, maar dat laten we de gids verklaren... Na de lunch, in de wijk van de leerlooiers, bezoeken we het Musée des Arts Anciens, bekend onder zijn nieuwe naam TRem.a.

Museum - TreM.a, © Sebastien Roberty

Dit museum is gevestigd in het 18de eeuwse Hôtel de Gaiffier d'Hestroy. Een ervaren gids licht een selectie met boeiende en bijzondere collectiestukken toe. De collectie omvat: beelden en schilderijen uit de middeleeuwen en de renaissance, prachtige gotische panelen, schitterend zilver- en goudwerk waaronder Maaslandse reliekhouders en de unieke kerkschat van de priorij van Oignies met 13de eeuwse Maaslands edelsmeedwerk. Kortom we maken een ontdekkingsreis naar kunstenaars en ambachtslieden van de valleien van de Sambre en de Maas.

Museum - TreM.a, © Sebastien Roberty

Museum - TreM.a, © Sebastien Roberty

Museum - TreM.a, © Sebastien Roberty

Op het einde van de dag is er uiteraard wat vrije tijd om door de stadskern te struinen en om al dan niet een terrasje te doen.

Meerdaagse cultuurhistorische reis - 2027

BULGARIJE

© foto's Taylor Made Travel

Alexander Nevsky Cathedral Sofia Bulgaria, Sofia, Bulgaria

Na drie reizen in de voetsporen van bepalende historische figuren uit onze westerse geschiedenis, richten we ons kompas nu op het Oosten.

Liefhebbers van warme stranden en wintersport hebben al lang hun weg naar Bulgarije gevonden, maar het idee van een cultuurhistorische reis naar Bulgarije kan vreemd lijken. Toch zijn er weinig Europese landen die een langere en meer gevarieerde geschiedenis hebben dan Bulgarije. Verschillende volkeren: Grieken, Thraciërs, Romeinen, Byzantijnen en Osmanen hebben hier allen hun cultuurhistorische sporen achtergelaten. De Bulgaren zelf ontwikkelden in de Middeleeuwen een Byzantijns-Slavische beschaving, die uitstraalde over heel Slavisch-orthodox Europa. Het moderne Bulgarije ontstond in 1878, toen een oorlog tussen Rusland en het Ottomaanse Rijk een einde maakte aan vijf eeuwen Ottomaanse overheersing. Aan het eind van de 19de eeuw wilde de toenmalige premier van Bulgarije een modern geïndustrialiseerd land maken. Na de Tweede Wereldoorlog kende het land 45 jaar communistisch bewind. Na een moeilijke maar vreedzame transitie ging het land een nieuwe episode van haar geschiedenis in met de toetreding tot de Europese Unie op 1 januari 2007. In januari 2026 voerde Bulgarije de euro in als nationale munt.

De recente verkiezingen (april 2026) tonen aan dat het Bulgaarse volk verder wil gaan in de Europese integratie. Haar historische banden met Rusland hebben evenwel geleid tot een voorzichtige neutrale positie in bijvoorbeeld het conflict met Oekraïne.

De reis naar Bulgarije biedt de mogelijkheid om niet alleen het rijke culturele erfgoed en het moderne Bulgarije van vandaag te ontdekken. Maar ook meer te vernemen over

dit weinig bekende land en het miskende deel van Europa dat de Balkan is. Wellicht kunnen we zo een beter begrip krijgen voor de politieke spagaathouding van dit Balkanland tussen Oost- en West-Europa.

Voorlopig reisprogramma

Dag 1 SOFIA

In de voormiddag vliegen we naar Sofia, waar we onze meerdaagse rondreis aanvatten. Een comfortabele autocar voert ons naar het centrum van de hoofdstad.

St. George Rotunda Sofia

Namiddag staat de eerste ontdekkingstocht door Sofia op het programma, een stad waar duizenden jaren geschiedenis samenkomen. De route loopt langs de Romeinse resten van Serdica, het oude hart van Sofia, waar archeologische opgravingen de oorspronkelijke fundamenteën van de stad zichtbaar maken. De mystieke St. George Rotunda, het oudste bewaard gebleven gebouw van Sofia uit de 4de eeuw, is bekend om zijn middeleeuwse fresco's. We bezoeken de zogeheten Triangle of Power: een gebied waar het presidentieel paleis, het parlement en het gebouw van de ministerraad liggen, allen in Stalinistische bouwstijl. Vlakbij bevinden zich ook een 16de-eeuwse moskee, de nieuwe katholieke kerk, een prachtige synagoge, en de imposante St. Nedelja-kathedraal - een belangrijk symbool van de orthodoxe traditie. De wandeling eindigt aan de bruisende Vitosja-boulevard, de Champs-Élysées van Sofia met zijn moderne winkels, gezellige cafés en restaurants.

Overnachting in Sofia.

Dag 2 SOFIA – VELIKO TÄRNOVO

Deze ochtend bezoeken we het aan de voet van het Vitosja-gebergte gelegen kerkje van Bojana uit de tijd van het 2de Bulgaarse Rijk (13de eeuw). De muurschilderingen behoren tot de mooiste voorbeelden van de Byzantijnse kunst in Bulgarije. De muren werden door een onbekende meester in een vernieuwende, realistische stijl gedecoreerd met scènes uit het leven van de Heilige Nicolaas. Daarna gaat het naar het Nationaal Historisch Museum, ondergebracht in de residentie van de voormalige leider van de Bulgaarse Communistische Partij. In dit museum worden spectaculaire exemplaren van de beroemde Thracische goudschat tentoongesteld.

Thracische goudschat

Een andere zaal vertelt het verhaal van de kerstening van de Bulgaren, van het ontstaan van het Cyrillische schrift en van de expansie van de middeleeuwse Bulgaarse cultuur over de hele Slavisch-orthodoxe wereld.

Na de lunch vertrekken we naar Veliko Tärnovo, de middeleeuwse hoofdstad. Onderweg bezoeken we de stad Lovetsj. In de oude wijk Varosj kronkelen smalle straatjes langs traditionele huizen, die amfitheatergewijs tegen de heuvel werden gebouwd. Boven prijkt het monument voor de belangrijkste nationale held van Bulgarije: Vasil Levski. Pronkstuk van Lovetsj is de unieke overdekte brug met winkeltjes, die de oevers van de Osäm-rivier met elkaar verbindt.

Overnachting in Veliko Tärnovo.

Dag 3 VELIKO TÄRNOVO en ARBANASI

's Ochtends bezoeken we Tsarevets, de residentie van de laatste middeleeuwse Bulgaarse tsaren, gebouwd op een massieve rots in een bocht van de rivier de Jantra, ooit een vrijwel oninneembare vesting. Nu is het een levendige, kosmopolitische stad. In de vesting bevindt zich de Toren van Boudewijn. Boudewijn van Vlaanderen, keizer van Constantinopel, zou er gevangen hebben gezeten na zijn nederlaag in de Slag bij Adrianopel tegen de Bulgaren.

Na de middag bezoeken we het hoog in de bergen gelegen dorp Arbanasi in de buurt van Veliko Tärново. Dankzij de extensieve veeteelt in de omringende graslanden kende het dorp een grote welstand. Dat blijkt uit de aanwezigheid van enkele oude, met muurschilderingen verfraaide kerken. We bezoeken de Christus-Geboorteker uit de eerste helft van de 17de eeuw. Het door hoge muren omgeven huis van Konstantsalijata met zijn typisch meubilair is een mooi voorbeeld van de landelijke architectuur op de Balkan. Daarna bezoeken we de sfeervolle archeologische site van de goed bewaarde Romeinse stad Nicopolis-ad-Istrum in het dorpje Nikjoep. Daar zou de Gotische bisschop Wulfila in de 4de eeuw de eerste vertaling van de Bijbel in een Germaanse taal hebben gemaakt. Terug in Veliko Tärново voert een rustig en comfortabel wandelpad ons van de universiteit van Veliko Tärново naar het centrum van de stad. We bereiken zo de Samovodska Tsarsjija, de 19de-eeuwse winkelstraat, waar nog steeds de sfeer van vroeger hangt. Hier zijn lokale lekkernijen te koop en worden traditionele ambachten voortgezet.

Overnachting in Veliko Tärново.

Veliko Tärново, Bulgaria

Dag 4 VELIKO TÄRNOVO - ETÄRA – SJIPKA – KAZANLÄK - PLOVDIV

We bezoeken eerst het openluchtmuseum in Etära, het Bokrijk van Bulgarije, aan de voet van het Balkangebergte. We zien ambachtslui aan het werk in oude ateliers en kunnen er typisch Bulgaarse gerechten en zoetigheden proeven. Daarna steken we in zuidelijke richting het machtige Balkangebergte over. Op de top prijkt een groot monument als nagedachtenis aan de cruciale veldslag tijdens de Russisch-Turkse oorlog van 1877-1878, die Bulgarije de onafhankelijkheid bracht. Op de zuidelijke flank van het Balkangebergte, in dorpje Sjikpa, ontwaren we de gouden koepels van een Russische kerk, waarin de as van de gevallen Russische en Bulgaarse militairen wordt bewaard.

Rozenfestival in Kazanlak

Na de lunch volgt een bezoek aan Kazanlök. Hier bezoeken we de Thracische graffombe van Kazanlak, sinds 1979 erkend als UNESCO-werelderfgoed. De verfijnde muurschilderingen uit de 4de eeuw voor Christus geven een bijzondere inblik in het leven en de rituelen van de oude koningsdynastieën. Daarna bezoeken we het Museum van de Roos, dat toont hoe de wereldberoemde rozenolie - een van de kostbaarste essences ter wereld - op traditionele wijze wordt geproduceerd. Rozenlikeur, confituur en rozenwater vormen een geurige en smaakvolle afsluiting van het bezoek. We vervolgen onze reis door de Thracische vlakte naar Plovdiv.

Thracische graffombe Kazanlök

Overnachting in Plovdiv.

Dag 5 PLOVDIV

De ochtend begint met een wandeling door het sfeervolle oude centrum van Plovdiv, een wijk die bekendstaat om haar kleurrijke koopmanshuizen uit de 19de eeuw. In één ervan bevindt zich het etnografische museum. In dit museum komt de Bulgaarse cultuur tot leven met bijzondere aandacht voor tradities, klederdracht en ambachten. Hier wordt duidelijk hoe de lokale bevolking door de eeuwen heen heeft gewoond en gewerkt. We bezoeken de Heilige Constantijn-en-Helena-kerk, een van de oudste in de stad, beroemd om haar iconostase. Naast architectuur uit de 19de eeuw biedt Plovdiv ook veel archeologische resten uit de oudheid: een forum met aangrenzende bibliotheek en odeon, en een Romeins theater uit de 1ste eeuw na Christus, dat behoort tot de best bewaarde ter wereld. Het wordt nog steeds gebruikt voor concerten en voorstellingen. Een absolute must is het nieuwe, spectaculaire mozaïekmuseum op de plaats van de opgegraven grote basiliek. We bezoeken de Dzjoemaja moskee die enkele jaren geleden op kosten van de Republiek Turkije prachtig werd gerestaureerd. Naast de trap die toegang biedt tot de gebedsruimte bevindt zich een koffiehuis dat de lekkerste Turkse zoetigheden van het Balkanschiereiland op de menukaart heeft staan.

Overnachting in Plovdiv.

Dag 6 PLOVDIV - SOFIA

's Ochtends rijden we naar het Batsjkovo-klooster, idyllisch gelegen tegen de groene hellingen van het Rodopegebergte. Dit klooster, het op een na grootste van Bulgarije, werd gesticht in de 11de eeuw en is beroemd om de oude fresco's en de wonderbaarlijke icoon van de Moeder Gods. De serene sfeer en de prachtige ligging maken het tot een bijzondere plek van rust en bezinning. We bevinden ons in de wijnstreek en dus lassen we een wijndegustatie in en leren er de karaktervolle Bulgaarse wijn smaken.

In de namiddag zetten we onze verkenning van Sofia verder. Tijdens een wandeling passeren we de groen gekuifde Russische St. Nicholas-kerk; een Russisch-orthodox juweel met gouden koepels en kleurrijke fresco's. Een ander hoogtepunt van religieuze bouwkunst vormt de monumentale Alexander Nevski-kathedraal, hét symbool van Bulgarije. Deze kathedraal is gebouwd ter nagedachtenis aan de Russische soldaten die Bulgarije bevrijdden van de Ottomaanse overheersing. De kathedraal is vooral bekend vanwege haar indrukwekkende iconostase en haar marmeren interieur. Onderweg zien we het oude parlement en de universiteit. In de crypte van de historische St. Sofia-kerk, die de stad haar naam schonk, bezoeken we de zorgvuldig gerestaureerde Romeinse vroeg christelijke begraafplaats.

Overnachting in Sofia.

Dag 7 KLOOSTER VAN RILA

Thracische graftombe Kazanlak

Na het ontbijt volgt het vertrek naar het indrukwekkende Rila-klooster, een kloostercomplex dat bijna duizend jaar lang als spiritueel en cultureel middelpunt van Bulgarije fungeerde. In zijn huidige vorm dateert het klooster van de jaren 1830. In het kloosterhof, de rijk gedecoreerde kerk en het museum weerspiegelen elke steen de erfenis van St. Ivan Rila, de kluizenaar die in de 10de eeuw de basis legde voor wat zou uitgroeien tot het belangrijkste religieuze centrum van het land.

We rijden na de lunch terug naar Sofia. We bezoeken er het Archeologisch Museum, dat ondergebracht is in de voormalige Grote Moskee. Het bevat een mooie collectie sarcofagen, stèles en kleine sculpturen en Thracische gebruiksvoorwerpen.

Overnachting in Sofia.

Dag 8 SOFIA en terugreis naar België

De laatste dag lassen we een vrije voormiddag in. Iedereen kan dan op eigen ritme en persoonlijke voorkeur nog wat bezoeken afleggen in de hoofdstad Sofia of wat rustig nagenieten op een terrasje. Een bezoek aan de crypte onder de Alexander-Nevski Kathedraal met zijn wereldberoemde iconencollectie, een bezoek aan het Museum voor Schone Kunsten met zijn unieke collectie Indiase christelijke kunst, of de Vrouwenmarkt (niet ver van de synagoge) met kraampjes met souvenirs, kruiden en zaden te midden van een oosterse drukte zijn enkele aanraders.

In de loop van de namiddag transfer naar de luchthaven en vlucht terug naar België.

Dit reisprogramma werd opgemaakt in april 2026 en is dus nog niet het officiële reisprogramma. Het definitieve programma met deelnameprijs en concrete reisdata mag verwacht worden in november, waarna de inschrijvingen kunnen gebeuren. Wij berichten erover via een aparte mailing aan de leden.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Een abonnement voor de volledige reeks van 24 lezingen kost €110,00. Wie geen abonnement neemt, kan afzonderlijke lezingen bijwonen tegen een entreegeld van €10,00 per lezing - bij voorkeur te betalen met Bancontact aan de ingang van de zaal. Let op: dit kan echter alleen als er nog plaatsen beschikbaar zijn.

Na de lezing is er een korte pauze en worden de vragen verzameld voor de afsluitende vragenronde tijdens het tweede gedeelte van de lezing. Abonnees die de vragenronde niet willen bijwonen kunnen dan de zaal verlaten.

De lezingen vinden plaats op maandagmiddag stipt vanaf 14.00u in de zalen van Kinopolis Hasselt, Via Media 1 3500 Hasselt.

INSCHRIJVINGEN

Wie lid was in 2025-2026 ontvangt de brochure en de uitnodiging om opnieuw in te schrijven. Iedereen die wenst in te schrijven dient te beschikken over een eigen e-mailadres. De leden van 2025-2026 hebben tot eind juni 2026 voorrang om hun abonnement te vernieuwen en het inschrijvingsgeld van €110,00 te betalen (na ontvangst van betalingsgegevens). De leden ontvangen een uitnodiging om in te schrijven per mail. De mail bevat een link om in te schrijven. Inschrijven kan enkel door het online invullen van dit formulier en aansluitend de betaling van €110,00 online uit te voeren.

Wie op de wachtlijst vermeld staat, krijgt mogelijk (afhankelijk van de beschikbare plaatsen) midden augustus 2026 een uitnodiging om een abonnement te nemen (inschrijvingsgeld €110,00). Wie nog niet op de wachtlijst vermeld staat kan zich hierop registreren via de website www.senioreneniversiteit.be -> lid worden -> aanmeldingsformulier. Na het invullen en verzenden van dit formulier, wordt men aan de wachtlijst toegevoegd.

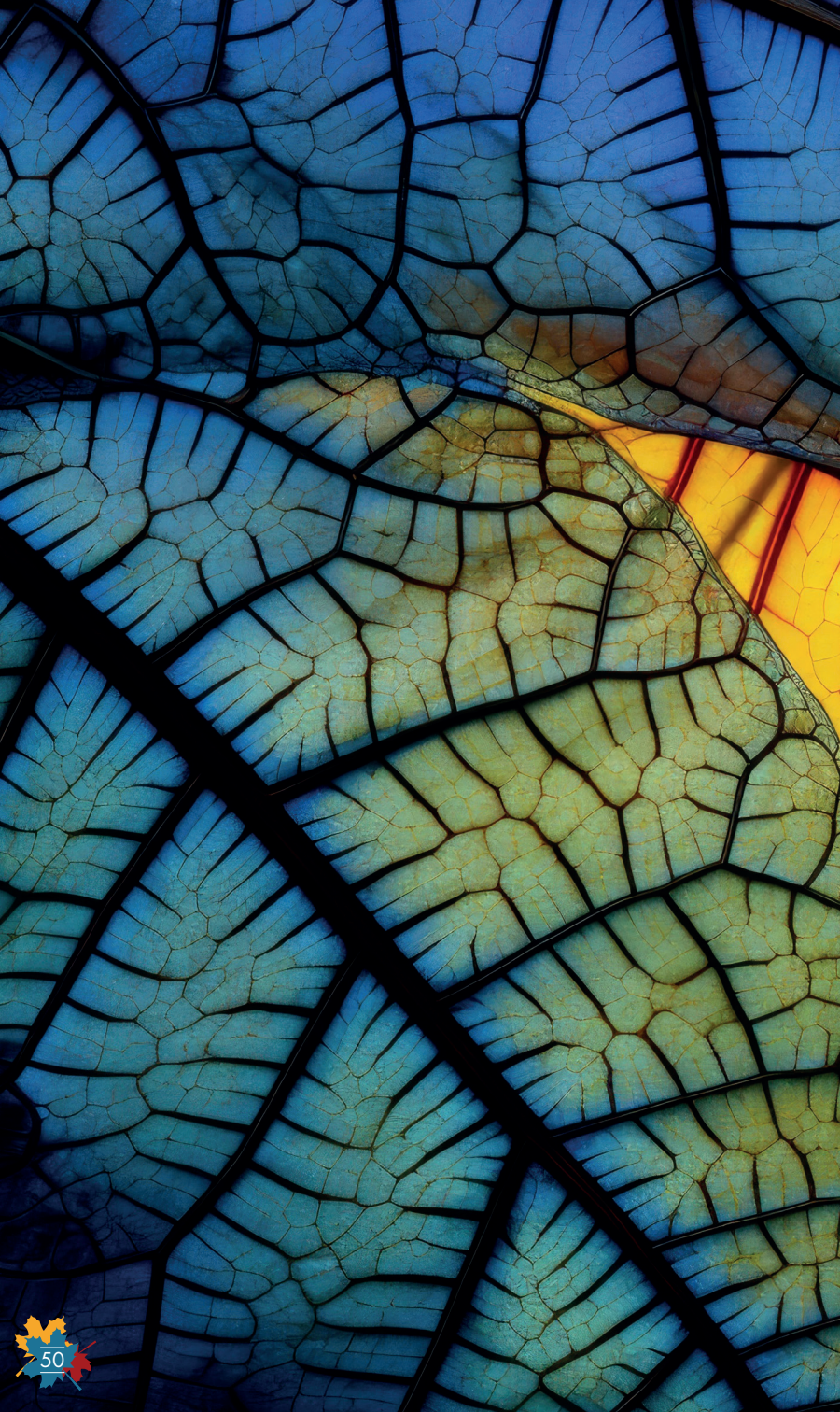
Let wel: alleen leden-abonnees en hun partner kunnen zich inschrijven voor de culturele daguitstap en de meerdaagse culturele reis.

MEER INFORMATIE OVER DE LEZINGEN

Universiteit Hasselt Campus Diepenbeek
Claire Prenten - tel. 011 26 80 46 - claire.prenten@uhasselt.be
www.senioreneniversiteit.be

HOE BEREIKT U KINEPOLIS HASSELT?

Kinopolis Hasselt is vlot bereikbaar met de wagen en de fiets. Er is gratis parking beschikbaar, waarvan een deel overdekt is. Ook met het openbaar vervoer kan u vlot Kinopolis bereiken. Vanaf de stations van Hasselt, Genk en vanuit Maasmechelen is er een regelmatige verbinding met de trambus van De Lijn naar Kinopolis - stopplaats Provinciehuis. De uurregelingen vindt u onder www.delijn.be.

GDPR beleid Seniorenuniversiteit Hasselt

De UHasselt en het Bestuur van de Seniorenuniversiteit UHasselt hechten zeer veel belang aan de bescherming van de persoonsgegevens die de leden bij hun inschrijving doorgeven. De ingewonnen gegevens betreffen naam, voornaam, geboortedatum, nationaliteit, thuisadres, telefoonnummer, gsm-nummer, bankrekeningnummer en privé e-mailadres. Deze gegevens worden uitsluitend door ons gebruikt om de ledenadministratie en onze dienstverlening (lezingen, daguitstap, meerdaagse reis) te kunnen uitvoeren alsook om de leden van de Seniorenuniversiteit te kunnen uitnodigen voor relevante UHasselt gerelateerde activiteiten die zich richten op senioren als doelgroep. Genoemde gegevens worden aan geen andere personen, instanties of organisaties doorgegeven. Ze worden ook geenszins voor commerciële doeleinden aangewend. Personen die zich inschrijven als lid van de Seniorenuniversiteit UHasselt, verklaren zich door hun inschrijving akkoord met het boven aangehaalde gebruik van hun gegevens. Voor meer detailinformatie over het privacy-beleid van de UHasselt dat door het Bestuur van de Seniorenuniversiteit UHasselt wordt onderschreven, verwijzen we naar de privacyverklaring van de UHasselt op het volgende webadres:
www.uhasselt.be/nl/gebruiksvoorwaarden-privacy

UITGAVE
UHasselt

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Jos Thys
Kiezelstraat 100
3500 Hasselt

REDACTIE
Jos Thys

EINDREDACTIE
Betty Goens

LAY OUT
Dave Bosmans - UHasselt

FOTO's
Adobe Stock
Liesbeth Driessen

DRUK
HALETRA-LEËN NV

SENIORENUNIVERSITEIT HASSELT

Universiteit Hasselt
Martelarenlaan 42
3500 Hasselt

Tel. 011 26 80 46

www.senioreneniversiteit.be